

פמ:

החובל פרק שמיני בבא קמא

עין משפט
גור מצוה

מסורת הש"ס

- 6 (מוספתא ס"ט).
- 7 (כתובות זג).
- 8 (מוספתא ס"ט).
- 9 (ד"ר ושל, ט) כ"ה וז"ל.

הגרות הב"ח

(א) הוב' ד"ה מאי עמא וכו' כוונתו ד"ר אמי היה סבור כגונאי בריה דר' יוסף כ"ה דרנא של:

גליון הש"ס

גב' דאמר אביר לאדם שישאר. עין כתובות דף לט ע"פ תורה עמא:

היא שחבלה נבעלה קשה דמוזין לאחר והבעל יתכונ ברזון שטר בשמו כדי שיגבה חבלתו ומיזין ר"י דכיון שאין הכתובה נשם האשה הרי הוא כאלו משאה אשתו בלא כתובה אע"פ שאין קלה בעיניו להוציאה וא"ת כיון דכל גבי לעיל אומדן כמה אדם רוצה ליתן כתובה על ז' כ"ו שום אדם לא יקנה אותה כיון דודאי מחלה ויכולין עדים לומר מאי אפקדין כדקאמר לעיל אס טובת הנאה לבעל וי"ל דיכולה לעשות קיום במשכנות או בערנות או בנדר או בשבועה שלא תמחול אכל כאלו אס יש לה משום אס אין לה אין משועבדת לניזק לעשות לו קיומם ל"ע:

ואפ"י מחלה לגבי בע"א מיפטר קפספדי. וא"ת והא דלא מופסק קמפסקי דכי לא תמכור יגבה חבלתו אס תמאלמן או תמגרש וכשתמכור ותמחול לבעלה יפסק הכל וי"ל כיון שעשכשו לא היתה נותנת לו כלום אפילו לא מחלה ממה שמחלה איתו כל כך הפסק כיון שלא יהיה לו כלום עכשיו ולאחר זמן נמי שמה תמות ויכנסה בעלה:

כדנפישא כתובתה סתבאה. וא"ת מעיקרא נמי איירי בנפישא כתובתה מחבלה דקאמר מוזין כתובתה טעונת הנאה ומימינ ליה נבעלה וי"ל דנמקמת חבלה קאמר ואס תמאלמן או תמגרש יגבה השטר ממקום אחר:

בגון ר"א נפישא כתובתה סתבאה דאורייתא. וא"ת והשתא ה"י מתוקמא כ"ר"מ והלא פותח לה ממנה או ממאמס ובעלתו בעלת זנות לרבי מאיר (ממונות ד: וי"ל כגון) דהיא גורמת להפסקי לעלמה: **לא** ספסדי עשירים והמשה וזו. ל"ג וזו דלמאי דגרס וזו ל"ל דאיירי בכתובת נבעלה וכו"ה וזו לזריים הס מאמס וזו מדונה וליתא דכרס ארבעה וחמשה (לעיל ד' ט: וש"ס) הוכחתי דמאמס של נבעלה הס מאמס וזו לזרי (סוהכא ל"ג וזו) ולא ספסדי כ"ה היינו כ"ה סלעים של אלמנה ואף על גב דכתובתה דרננן אין להקפיד על הא דנקט כתובה דאורייתא:

כשם שלא תמכור והיא תחתיו. פרש"י כשם שאין יכולה למכור כתובתה בעודה תחתיו כך לא תפסקי מכתובתה כלום בשביל שום חבלה וזמן שחייק בעודה תחתיו ואין נראה לר"י דהא לעיל אמר וכלל דוכת' מוזין לכתובתה נבעלה והא דנראה לר"י כשם שלא תמכור בשביל שחבלה באתרים בעודה תחתיו כדאמר לעיל דלגבי בעלה גבי אחרים והפסק גבי בעלה משום דלגבי אחרים אין יכולה להפסקי כשמוכרת להן בעונת הנאה של כתובה אבל לגבי בעל שמכרה לבעלה בעונת הנאה יגרשנה מיד וירוח הכל והיא תפסקי: **אמר** רבא סיפא אהאן אהאן דבית דברין. תימה דלא מייתי הך ברייתא בסוף נערה שנתפתחה (ממונות דף ג.) דכעי רבא מוכרת כתובתה לבעלה כמוכרת לאחרים דמי או לא מיהו התם נמי קאמר בתר דכעי הדר פשטו דכמוכרת לאחרים דמי ושמה מתוך ברייתא זו פשטה ולפי שאין כ"כ פשוטה לא הניאה ס: **כך** מוכרת כתובתה אע"פ אה הפסידה כתובת בנין דיברין. אע"ג דלמיה יכולה למחול כתובתה לבעלה לרבי מאיר מ"מ יכולה היא למכור ואע"ג דאסור להשהות לרבי מאיר בלא כתובה וכן קי"ל מ"מ השמיענו בברייתא אה הדין דאס אירע כן שמכרתה לבעלה לא הפסידה כתובת בנין דכרין ל"ג במכרה התוספת איירי:

ה"ג דהשתא נמי לא מידי קא יכנס ליה: **אי** דנפישא כתובתה מפסידה דאורייתא. שכתב לחבלה יומר ממאמס ולא למנה יומר ממאה הרלויה לה מן המורה אמאי לא הפסידה: **נוקמא** אכנסת דאורייתא. משום דרבי מאיר אסר לשהות עם אשתו אפילו שעה אחת בלא כתובה ותוספת מוזין לבעלה בעונת הנאה ומימינ ליה נבעלה: **כ"ה** סלעים והוא מנה מאה וזו כתובת אלמנה ופתושה שכתובות נקט: **כשם** שלא תמכור. קס"ד ה"י קאמר כשם שאינה יכולה למכור בעודה תחתיו כך לא תפסקי מכתובתה כלום בשביל שום חבלה וזמן שחייק בעודה תחתיו: **כפוסב** בנין דכרין. בפרק נערה שנתפתחה (ממונות ד' ג:) בנין דכרין דיהו לרבי מאיר אינון יהוין ירמון כסף כתובתין יתר על מולקיתון דעם אחריון. היו לו שמי נשים וכתובת האחת גדולה משל חבירתה ומתו שמיין בחיור וירשן או אחת בחיור וירשה אעפ"י לא בטלה כתובתה אלא בנייה אס יש לה כן וכן היינו וכפס"ח לחלק בנין בנכסיו אחר מותו נוטלין אלו כתובת אהן ואלו כתובת אהן והשאר חולקין בשוה ואין יכולין בני הקיימת לומר אלו ניטול כתובת אהנו שיהא כבעלת חוב ואהם אל תטלו שאין לאמכס כתובה שהרי בעלה ירשה וקיי"ל התם (ג.) דהמוכרת כתובתה לאחר וירשה הלווקא אעפ"י לא הפסידו בנייה כתובת בנין דכרין ולא יאמרו בני חבירתה אמכס פשעה נה שאלו היתה קיימת לא היתה גובה שהרי לקוחות היו גובין אותה משום דאמרי להו וזו אנסה שיהיה ל"ריכה למעות ולא לאפקדינהו נתכוונו: **בגון** ועין לאשה. הפילה היא את שניו וסימאה את עינו: **אכל** לא לאיש. סימא בעלה את עין העבד או הפיל את שניו לא יאל למירות לפי שאין גופו קניו לו: **סכרוס**. בעלמא מרזייהו הני מנאי סבירא להו קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי והכא היינו טעמא דמנא דאמר לא לאיש ולא לאשה דאית ליה מקנת אושא הלכך משום איש לא נפקי דלא קני להם לגופיהו ממש משום אשה נמי לא נפקי דאליס שעבודיה למהו כקנין הגוף: **קודס** סקנא. הוי שעבודיה קיל כשאר קנין פירות דקיס לן דלאו כקנין הגוף דמי: **הקדש**

דאי מחלה לגבי בעל לא קא מפסידהשתא נמי לא מידי קא ירבה ליה סוף סוף כל לגבי בעל ודאי מחלה ואמרוהי בי דינא בכדי לא מטרחינן אלא הא דתניא (ב) וכן היא שחבלה בבעלה לא הפסידה כתובתה אמאי תובניה ניהליה לכתובתה לבעלה בשוברת הנאה בהא חבלה דאי מחלה לגבי בעל ליכא פסידא הא ודאי ר"מ היא * דאמר אסור לאדם שישאה את אשתו אפילו שעה אחת בלא כתובה וטעמא מאי כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה הבא מגרש לה וגבי ליה בחבליה מינה אי הכי השתא נמי מגרש לה וגבי ליה בחבליה מינה כגון דנפישא כתובתה דמשום ההוא פורתא לא מפסיד טובא ואי דנפישא כתובתה ומכתובה דאורייתא נוקמא אכתובה דאורייתא ואידך תובנה ניהליה בחבליה כגון דלא נפישא כתובתה מכתובה דאורייתא והוי חבליה ארבעה וזו דמשום ארבעה זווי לא מפסיד עשירים וחמשה אלא הא דתניא כ"ה כשם שלא תמכור והיא תחתיו כך לא תפסיד והיא תחתיו והא זימנין משכח לה דמפסדא והיכי דמי כגון דנפישא כתובתה מכתובה דאורייתא אמר רבא סיפא אהאן אהאן לכתובת בנין דכרין והכי קתני כשם שהמוכרת כתובתה לאחרים ל"א הפסידה כתובת בנין דכרין מאי טעמא וזו הוא דאנסה ל"כ מוכרת כתובתה לבעלה לא הפסידה כתובת בנין דכרין מ"מ וזו הוא דאנסה לימא תקנת אושא תנאי היא דתני חדא עבדי מלוג יוצאין בשן ועין לאשה אבל לא לאיש ותניא אידך ל"א לאיש ולא לאשה סבריה דכולי עלמא קנין פירות ואו מיפלגי דמאן דאמר דמי מאי לאו בהא קא מיפלגי דמאן דאמר לאשה לית ליה תקנת אושא ומ"ד לא לאיש ולא לאשה אית ליה תקנת אושא לא דכולי עלמא אית להו תקנת אושא אלא כאן קודם תקנה כאן לאחר תקנה ואי בעית אימא אידי ואידי לאחר תקנה ואית להו תקנת אושא אלא למאן דאמר לאשה ולא לאיש מאי טעמא כדרבא דאמר רבא הקדש

מזין לכתובתה נבעלה והא דנראה לר"י כשם שלא תמכור בשביל שחבלה באתרים בעודה תחתיו כדאמר לעיל דלגבי בעלה גבי אחרים והפסק גבי בעלה משום דלגבי אחרים אין יכולה להפסקי כשמוכרת להן בעונת הנאה של כתובה אבל לגבי בעל שמכרה לבעלה בעונת הנאה יגרשנה מיד וירוח הכל והיא תפסקי: **אמר** רבא סיפא אהאן אהאן דבית דברין. תימה דלא מייתי הך ברייתא בסוף נערה שנתפתחה (ממונות דף ג.) דכעי רבא מוכרת כתובתה לבעלה כמוכרת לאחרים דמי או לא מיהו התם נמי קאמר בתר דכעי הדר פשטו דכמוכרת לאחרים דמי ושמה מתוך ברייתא זו פשטה ולפי שאין כ"כ פשוטה לא הניאה ס: **כך** מוכרת כתובתה אע"פ אה הפסידה כתובת בנין דיברין. אע"ג דלמיה יכולה למחול כתובתה לבעלה לרבי מאיר מ"מ יכולה היא למכור ואע"ג דאסור להשהות לרבי מאיר בלא כתובה וכן קי"ל מ"מ השמיענו בברייתא אה הדין דאס אירע כן שמכרתה לבעלה לא הפסידה כתובת בנין דכרין ל"ג במכרה התוספת איירי:

מאי טעמא כדרבא ב'. השתא משמע דשחרור דשן ועין מפקיע מידי שעבוד כמו שטר שחרור ותימה דביבמות פרק אלמנה (דף סו ושם) פלגי בנכנסת שום לבעלה היא אומרת כלי אני נוטלת והוא אומר דמיס אני נוטן רב יהודה אמר הדין עמה משום שנת בית אביה רבי אמי אומר הדין עמו וקאמר תניא כוונתו דרבי אמי עבדי לאן ברזל יוצאין בשן ועין לאיש אבל לא לאשה ומה ראה היא לרי אמי כהא אפי' רב יהודה מודה כיון דמחוסרת גובינא אחי שחרור מפקיע מידי שעבוד כדאמר התם גבי איבעלל דמילתא דפרסוקא אמיתנא דמודה רב יהודה דקנייה מיתנא דכיון דמחוסרת גובינא אחי הקדש מפקיע שעבוד ושמה אהו שהביא תניא כוונתו דר' אמי היה (א) בנאה כריה דרנא שלא היה מושבה מחוסרת גובינא כיון דאין יכול לסלקה במילתא אחרים:

הקדש